

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 15 grudnia 1959 r.

w sprawie wojskowych dokumentów osobistych.

Na podstawie art. 102 ust. 2 i 4 i art. 107 ust. 2 oraz ~~w~~ związku z art. 103 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o ~~w~~ wszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. Nr 14, poz. 75 i Nr 17, poz. 108) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Książeczki wojskowe i legitymacje oficerów rezerwy oraz inne wojskowe dokumenty osobiste (np. zaświadczenia), wymienione w rozporządzeniu, stwierdzają stosunek ich posiadaczy do powszechnego obowiązku wojskowego (obowiązku wojskowego kobiet) i posiadany stopień wojskowy, a w razie powołania ich do czynnej służby wojskowej — również odbywanie tej służby.

2. Wzory legitymacji oficerów rezerwy i książeczek wojskowych oraz wzory innych dokumentów wymienionych w rozporządzeniu określają odrębne przepisy.

§ 2. 1. Książeczka wojskowa jest wojskowym dokumentem osobistym:

- 1) poborowych,
- 2) ochotników powołanych do odbycia zasadniczej służby wojskowej albo do oficerskich szkół zawodowych lub akademii wojskowych,
- 3) studentów przeznaczonych do wojskowego szkolenia studentów,
- 4) szeregowców i podoficerów rezerwy (mężczyzn i kobiet),
- 5) szeregowców i podoficerów odbywających czynną służbę wojskową — z wyjątkiem podoficerów zawodowych i nadterminowych,
- 6) osób zwolnionych od powszechnego obowiązku wojskowego (obowiązku wojskowego kobiet).

2. Legitymacja oficera rezerwy jest wojskowym dokumentem osobistym:

- 1) oficerów rezerwy (mężczyzn i kobiet) zarówno w czasie pozostawania w rezerwie, jak i w czasie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej, z wyjątkiem wojskowej służby zawodowej lub okresowej,
- 2) oficerów zwolnionych od powszechnego obowiązku wojskowego (obowiązku wojskowego kobiet).

§ 3. 1. Wojskowe dokumenty osobiste wydają wojskowe komendy rejonowe:

- 1) podczas poboru,
- 2) w czasie rejestracji kobiet (art. 106 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym),
- 3) po wcieleniu ochotników do jednostek wojskowych albo przyjęciu do oficerskich szkół zawodowych lub do akademii wojskowych,
- 4) w razie mianowania szeregowca lub podoficera na stopień oficerski i objęcia go po raz pierwszy ewidencją rezerw oficerskich,
- 5) w przypadku przeniesienia do rezerwy żołnierza zwolnionego z wojskowej służby zawodowej, okresowej lub nadterminowej albo zwolnienia go od powszechnego obowiązku wojskowego.

2. Wojskowe komendy rejonowe obowiązane są ponadto wydać nowe wojskowe dokumenty osobiste w przypadkach:

- 1) zmiany nazwiska lub imienia oraz sprostowania daty lub miejsca urodzenia,
- 2) utraty wojskowego dokumentu osobistego,
- 3) zniszczenia wojskowego dokumentu osobistego do tego stopnia, że wpisy lub odciski pieczęci staną się nieczytelne;
- 4) utraty posiadanego stopnia wojskowego albo ukarania karą dyscyplinarną obniżenia stopnia wojskowego w trybie określonym w wojskowych przepisach dyscyplinarnych,
- 5) przywrócenia utraconego stopnia wojskowego.

§ 4. 1. Studentkom szkół wyższych przeznaczonym i powołanym do wojskowego szkolenia studentów wojskowy komendant rejonowy wydaje na czas odbywania wojskowego szkolenia, jako wojskowy dokument osobisty, zaświadczenie wojskowe stwierdzające odbywanie tego szkolenia.

2. Po ukończeniu wojskowego szkolenia studentów i przeniesieniu studentek wymienionych w ust. 1 do rezerwy wojskowy komendant rejonowy odbiera zaświadczenie wojskowe (ust. 1) i wydaje im książeczki wojskowe (§ 2).

§ 5. 1. Właściwość wojskowych komend rejonowych w zakresie wydawania wojskowych dokumentów osobistych określa odrębne przepisy.

2. Wojskowe dokumenty osobiste w przypadkach wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 mogą również wydawać inne organy wojskowe określone w odrębnych przepisach.

§ 6. 1. Wojskowe dokumenty osobiste wydaje się bezpośrednio do rąk osoby zainteresowanej za potwierdzeniem odbioru.

2. Jeżeli wojskowy dokument osobisty nie może być wydany bezpośrednio osobie zainteresowanej, np. w razie przeprowadzenia poboru zacznie w stosunku do osób zwolnionych od osobistego stawienia się do poboru itp. doręcza się go osobom zainteresowanym listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

§ 7. W razie złośliwej odmowy przyjęcia lub zniszczenia wojskowego dokumentu osobistego przez osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi wojskowemu (przeznaczone do służby wojskowej kobiet) albo niezawiadomienia wojskowego komendanta rejonowego o utracie tego dokumentu wojskowy komendant rejonowy występuje do kolegium karno-administracyjnego przy prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej z wnioskiem o pociągnięcie winnego do odpowiedzialności w trybie karno-administracyjnym z art. 140 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

§ 8. 1. Przewozenie, przenoszenie lub przesyłanie za granicę wojskowych dokumentów osobistych jest niedozwolone.

2. Osoby wyjeżdżające za granicę na pobyt stały obowiązane są złożyć wojskowy dokument osobisty organowi administracji państwowej wydającemu paszport. Organ ten przekazuje niezwłocznie otrzymany dokument do wojskowej komendy rejonowej właściwej ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania osoby, której wydano paszport, z jednoczesnym podaniem nazwy kraju, do którego osoba ta wyjechała.

3. W razie wyjazdu za granicę na pobyt czasowy lub w sprawach służbowych albo w razie przekroczenia granicy na podstawie przepustek wydanych w małym ruchu granicznym lub na podstawie przepustek turystycznych, jak również w razie przekroczenia granicy morskiej na podstawie kart pływackich, organy wydające paszport, przepustkę lub kartę pływacką albo wydające wkładkę paszportową do dowodu osobistego powinny pouczyć zainteresowane osoby o zakazie wywozu lub przenoszenia wojskowych dokumentów osobistych za granicę i o obowiązku pozostawiania tych dokumentów w kraju.

4. Osoby wyjeżdżające za granicę na pobyt czasowy pozostawiają wojskowe dokumenty osobiste na przechowanie w kraju w swoim mieszkaniu lub w zakładzie pracy albo mogą je złożyć na przechowanie w wojskowej komendzie rejonowej za potwierdzeniem odbioru.

5. Osoby wyjeżdżające stale służbowo za granicę w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych w służbie ruchu żeglugi wodnej lub powietrznej albo komunikacji lądowej, składają wojskowe dokumenty osobiste za potwierdzeniem odbioru w zakładach pracy, w których są zatrudnione; osoby zatrudnione w służbie ruchu żeglugi wodnej mogą złożyć te dokumenty również organom administracji morskiej.

6. Właściwe organy służby granicznej powinny również pouczyć osoby przekraczające granicę o zakazie przewożenia lub przenoszenia za granicę wojskowych dokumentów osobistych. W razie ustalenia, że osoba przekraczająca granicę nie zastosowała się do tego zakazu, należy odebrać wojskowy dokument osobisty i przesłać go do wojskowej komendy re-

jonowej właściwej ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania tej osoby.

§ 9. 1. W przypadku utraty (zagubienia, kradzieży itp.) wojskowego dokumentu osobistego, osoba, której dokument ten był wydany, obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić o tym ustnie lub pisemnie (listem poleconym) właściwą ze względu na jej miejsce zamieszkania wojskową komendę rejonową.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia o utracie wojskowego dokumentu osobistego wojskowa komenda rejonowa wydaje osobie zainteresowanej zaświadczenie stwierdzające złożenie takiego zawiadomienia, a następnie — po sprawdzeniu przytoczonych w zawiadomieniu okoliczności, wydaje nowy wojskowy dokument osobisty.

3. Do czasu wydania nowego wojskowego dokumentu osobistego zaświadczenie wymienione w ust. 2 zastępuje wojskowy dokument osobisty. Przepisy § 8 stosuje się odpowiednio.

4. W razie odzyskania utraconego wojskowego dokumentu osobistego przez osobę, która go utraciła, osoba ta obowiązana jest niezwłocznie zwrócić go do wojskowej komendy rejonowej, która wydała nowy dokument.

5. Tryb postępowania z wojskowymi dokumentami osobistymi w przypadku ich odnalezienia przez inne osoby normują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 września 1954 r. w sprawie właściwości organów powołanych do przechowywania rzeczy znalezionych i poszukiwania osób uprawnionych do odbioru, zasad przechowywania rzeczy oraz sposobu poszukiwania osób uprawnionych do odbioru (Dz. U. z 1954 r. Nr 41, poz. 186 i z 1955 r. Nr 20, poz. 125).

§ 10. 1. Osoby, które uzyskały zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, obowiązane są złożyć wojskowe dokumenty osobiste — niezwłocznie po otrzymaniu zezwolenia na zmianę obywatelstwa — w powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) komendzie Milicji Obywatelskiej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania.

2. O złożeniu wojskowego dokumentu osobistego wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

3. Wojskowe dokumenty osobiste złożone przez osoby wymienione w ust. 1 powiatowa (miejska, dzielnicowa) komenda Milicji Obywatelskiej przesyła niezwłocznie do wojskowej komendy rejonowej właściwej ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania tych osób.

§ 11. W razie zgonu posiadacza wojskowego dokumentu osobistego, osoby, które w myśl przepisów o dowodach osobistych obowiązane są do zwrotu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości w razie zgonu ich posiadacza (domownicy zmarłego, prowadzący meldunki, kierownicy hoteli, domów wypoczynkowych itp.), obowiązane są również do zwrotu wojskowego dokumentu osobistego zmarłego wojskowej komendzie rejonowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu zmarłego.

§ 12. 1. Wojskowe dokumenty osobiste osób przebywających w areszcie lub odbywających karę pozbawienia wolności przechowuje się z zastrzeżeniem przepisów ust. 2 i 3 w depozycie aresztu lub zakładu karnego do czasu zwolnienia tych osób.

2. Jeżeli szeregowcowi lub podoficerowi rezerwy, który został skazany na karę pozbawienia wolności na okres powyżej trzech miesięcy bez zawieszenia jej wykonania, została wydana karta mobilizacyjna, kierownik zakładu karnego obowiązany jest przesać jego książeczkę wojskową wraz z kartą mobilizacyjną do wojskowej komendy rejonowej właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania.

3. Legitymacje oficerów rezerwy skazanych na karę pozbawienia wolności na okres powyżej trzech miesięcy bez zawieszenia jej wykonania kierownik zakładu karnego obowiązany

jest przesać w każdym przypadku skazania do wojskowej komendy rejonowej określonej w ust. 2.

§ 13. 1. Wpisów dotyczących nadania wyższego stopnia wojskowego, przebiegu służby wojskowej, odbycia czynnej służby wojskowej, przeniesienia do rezerwy lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego (obowiązku wojskowego kobiet) i innych wpisów dokonuje w wojskowych dokumentach osobistych dowódca jednostki wojskowej lub wojskowy komendant rejonowy według zasad określonych w osobnych przepisach.

2. Wpisów dotyczących zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu czasowego powyżej dwóch miesięcy (okresowego) oraz powrotu do miejsca zamieszkania po czasowej nieobecności, z wyjątkiem pierwszego wpisu, dokonują w wojskowych dokumentach osobistych — do czasu przejścia tych czynności przez organy ewidencji i kontroli ruchu ludności — organy administracji prezydiów rad narodowych właściwe do spraw ewidencji osób podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

§ 14. 1. W razie powołania żołnierza do wojskowej służby nadterminowej książeczka wojskowa żołnierza, po wydaniu mu legitymacji podoficera nadterminowego, pozostaje w aktach personalnych tego żołnierza do czasu powołania go do wojskowej służby zawodowej albo zwolnienia go z wojskowej służby nadterminowej.

2. Wojskowe dokumenty osobiste żołnierzy powołanych do wojskowej służby zawodowej, jak również legitymacje oficerów rezerwy powołanych do wojskowej służby okresowej podlegają odezwaniu, po wydaniu im legitymacji oficerskiej lub legitymacji podoficera zawodowego — według zasad przewidzianych w odrębnych przepisach.

§ 15. Jeżeli w jakichkolwiek przyczynach nie można ustalić stosunku danej osoby do powszechnego obowiązku wojskowego albo jej stopnia wojskowego — wojskowa komenda rejonowa wydaje tej osobie zamiast wojskowego dokumentu osobistego odpowiednie zaświadczenie. Zaświadczenie to zastępuje wojskowy dokument osobisty do czasu jego wydania.

§ 16. 1. Wojskowymi dokumentami osobistymi osób wymienionych w § 2, którym dotychczas nie wydano nowych książeczek wojskowych lub legitymacji oficerów rezerwy, są posiadane przez nie następujące wojskowe dokumenty osobiste:

- 1) „Oficerska książeczka wojskowa”,
- 2) „Legitymacja wojskowa osoby objętej ewidencją oficerską”,
- 3) „Książeczka wojskowa — wzór nr 3”,
- 4) „Zaświadczenie wojskowe o zwolnieniu od obowiązku służby wojskowej — wzór nr 8”,
- 5) „Zaświadczenie wojskowo-rejestrycyjne — wzór nr 11a”.

2. Wojskowe dokumenty osobiste wymienione w ust. 1 ważne są do czasu wymiany ich na nowe książeczki wojskowe lub legitymacje oficerów rezerwy.

§ 17. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do wojskowych dokumentów osobistych oficerów zawodowych i oficerów służby okresowej oraz podoficerów zawodowych i nadterminowych.

§ 18. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie zezwoleń na wyjazd i pobyt za granicą osób podlegających obowiązkowi wojskowemu (Dz. U. Nr 4, poz. 18),
- 2) zarządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 lipca 1956 r. w sprawie książeczek i legitymacji wojskowych (Monitor Polski Nr 63, poz. 748).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *M. Spychalski*